

BUDOUCNOST KOORDINOVANÉ PÉČE: MEZI SYSTÉMEM A POTŘEBAMI ČLOVĚKA

Mezinárodní perspektivy case managementu

10. 6. 2026

9:00-15:30

Fortna - Klášter Hradčany Řádu bosých karmelitánů
Hradčanské nám. 3/184, 118 00 Praha 1

10. 6. 2026
Praha

Kolik třešní, tolik višní?

Martin Žárský

Kolik třešní, tolik višní?

Kolik potřeb, tolik intervencí/kapacit?

ANO – pokud jde o obvyklou – vzájemně si podobnou/lineární situaci a z ní vyplývající standardizovaný lineární proces

(z pohledu potřeb) – **LZE DOBŘE PREDIKOVAT, PLÁNOVAT, VYJEDNÁVAT**

NE – pokud je situace komplikovaná/neobvyklá/anomální a proces musí být chápán jako nelineární, iterativní, adaptivní

(cirkulární). Jednotlivé fáze – zejména posouzení situace, plánování, realizace a vyhodnocování – se vzájemně prolínají,

opakují a jsou průběžně upravovány v reakci na aktuální potřeby a změny v situaci klienta – **MUSÍ BÝT PŘIJATO JAKO**

NEODDĚLITELNÁ SOUČÁST PLÁNOVÁNÍ, OVŠEM PARADOXNĚ JAKO AUTONOMNÍ/SPECIFICKÝ PROCES

Určují anomálie systém, nebo je tam „nějak nacpem“?

Nejčastější cílové skupiny sociálních pracovníků (ORP)

- Osoby bez přístřeší 83 % respondentů
- Senioři 74 %
- Osoby se ZP 72 %
- Pečující 50 %

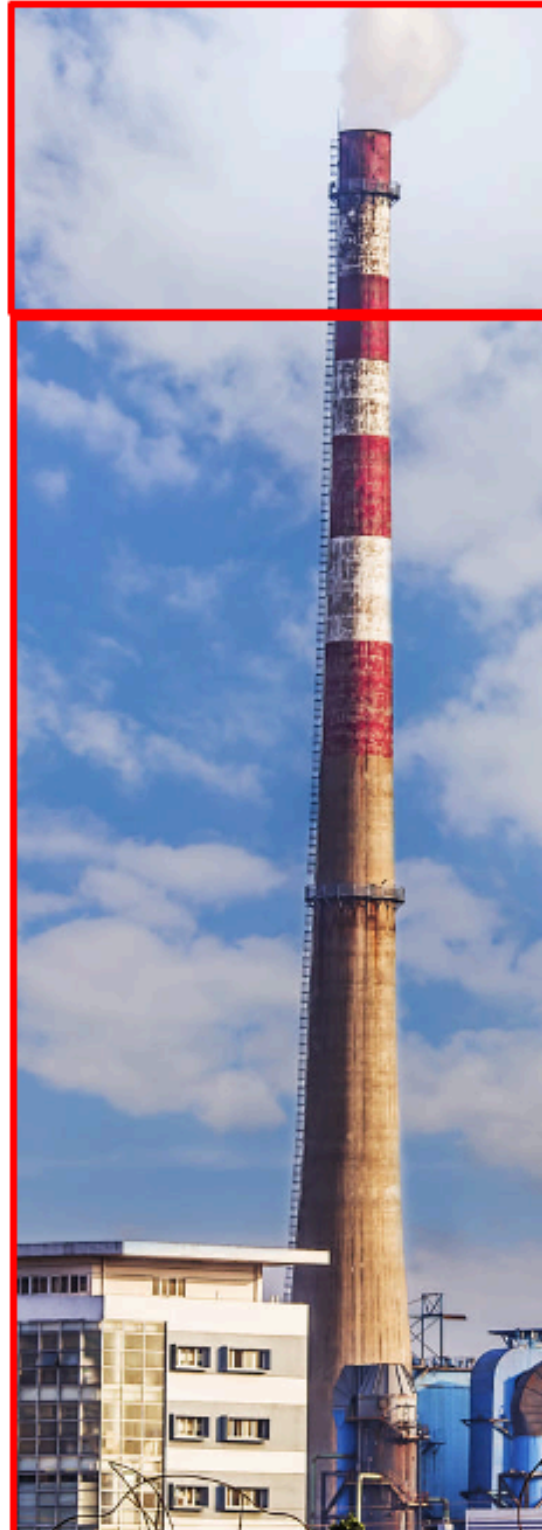
Zdroj dat: Kvalita výkonu sociální práce v ČR, 2022, RILSA

Typy životních situací klientů: jak často se s nimi sociální pracovníci v praxi setkávají a jak obtížně jsou tyto životní situace řešitelné (ORP)

Situace	Často v % odpovědí respondentů	Občas v % odpovědí respondentů	Míra závažnosti - průměr ze škály 1 až 5
Člověk bez přístřeší s potřebou péče	49	38	4
Člověk na ubytovně s potřebou péče	50	38	34
Senior - podezření na zanedbání péče	5	35	34
Pečující selhávající v péči, ale chce pokračovat	5	31	34
Člověk "de facto" nesvéprávný ohrožující sebe i okolí	32	47	41
Osamělý senior vyžadující péči s omezenými zdroji a kontakty	40	40	41

Zdroj dat: Uplatňování case managementu, 2018, RILSA

Před rokem jsem prezentoval...

- **MNG 3. řádu – ŘÍDÍM INDIVIDUÁLNÍ SITUACE**

- Věnuji se případu, který nezapadá do „hracího pole“ a „pravidel“
- Nedokážu to v kontextu MNG 1. a 2. řádu a musím zvolit zcela individuální přístup

- **MNG 2. řádu – řídím sociální situace, které mají společné znaky – péče, chudoba, vztahy, začlenění, vyčlenění**

- **Definuji „pravidla hry“ - KONTRAKTOR**

- **MNG 1. řádu – řídím prostředí (služby, intervence, informace, pomoc) v komunitě – lze to nazvat komunitním plánováním**

- **Definuji „hrací pole“ – SÍŤAŘ**

Příklad – jak vše „klape“ až na to finále...

ORP – v Moravskoslezském kraji – 20 000 obyvatel

1	Číslo/kód	3.1
2	Název opatření	Podpora propagace sociálních služeb

1	Číslo/kód	4.1
2	Název opatření	Podpora pečujících osob

1	Číslo/kód	5.1
2	Název opatření	Podpora dobrovolnictví na území SO ORP

1	Číslo/kód	2.3
2	Název opatření	Podpora osvětových a informačních aktivit vedoucích k destigmatizaci osob s postižením a s duševním onemocněním

1	Číslo/kód	3.1
2	Název opatření	Podpora zřízení nové sociální služby denní stacionáře, Charita

1	Číslo/kód	3.2
2	Název opatření	Podpora zřízení nové sociální služby domov se zvláštním režimem, Domov Hortenzie, p.o.

Příklad – jak vše „klape“ až na to finále...

ORP – v Moravskoslezském kraji – 20 000 obyvatel

Druh služby	Cílová skupina	SP
Terénní program	osoby bez přístřeší	2
Domov pro seniory – PO Kraje	senioři	2
Osobní asistence	OZP, senioři	5
Pečovatelská služba NNO	OZP, senioři	1
SaS pro RD	rodiny	2
Pečovatelská služba město	OZP, senioři	1
NZDM	junioři	1
Soc RHB	OZP	0
DS	OZP	1
DOZP	OZP	1
Celkem za služby		115
Instituce	Agenda	SP
ÚP	nepojistné dávky	6
ÚP	zaměstnanost	3
Město	OSPOD	5
Město	soc péče	6
Celkem za instituce		11
Celkem v ORP		225

Inventura sociálních pracovníků:

▪ v ORP = 22,5 úvazků SP

▪ Na jeden úvazek SP tak připadá cca 850 až 900 obyvatel ORP

▪ Na jeden úvazek SP ORP (mimo OSPOD) připadá cca 3 300 obyvatel

▪ Průměr ČR = 9 630

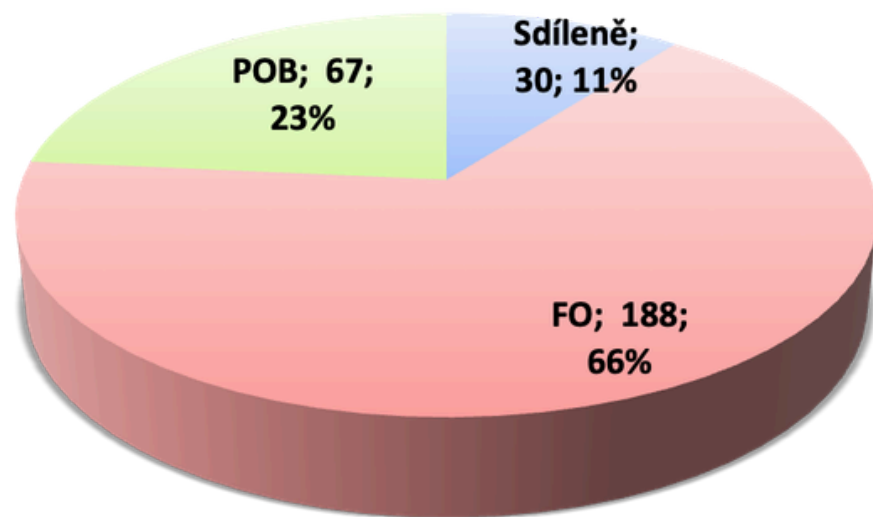
▪ MS Kraj = 5 700

▪ Anglie = 3 100

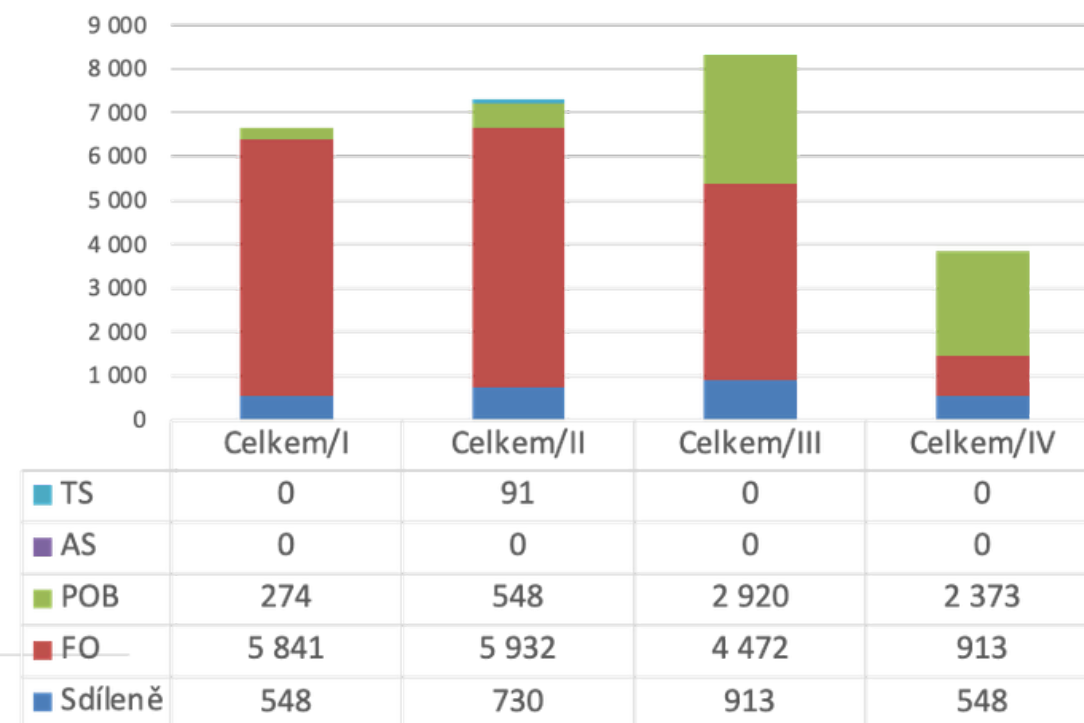
Příklad – jak vše „klape“ až na to finále...

Taky jsem si něco „pozjišťoval“

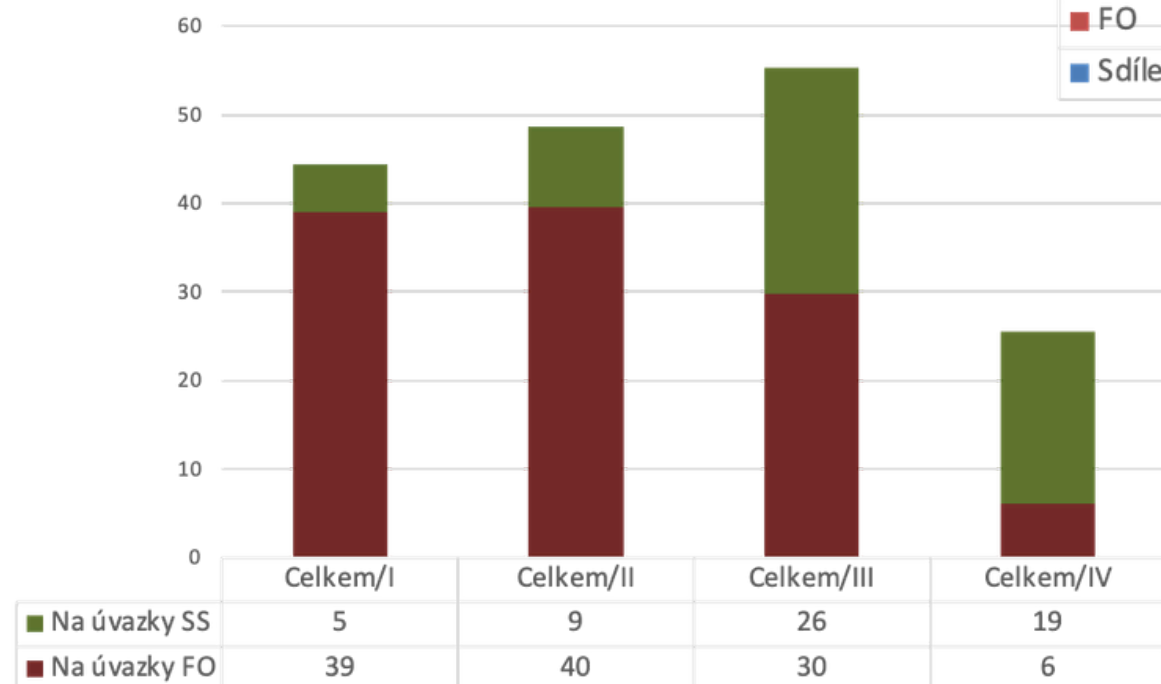
Způsob zajištění péče - příjemci PnP 80+

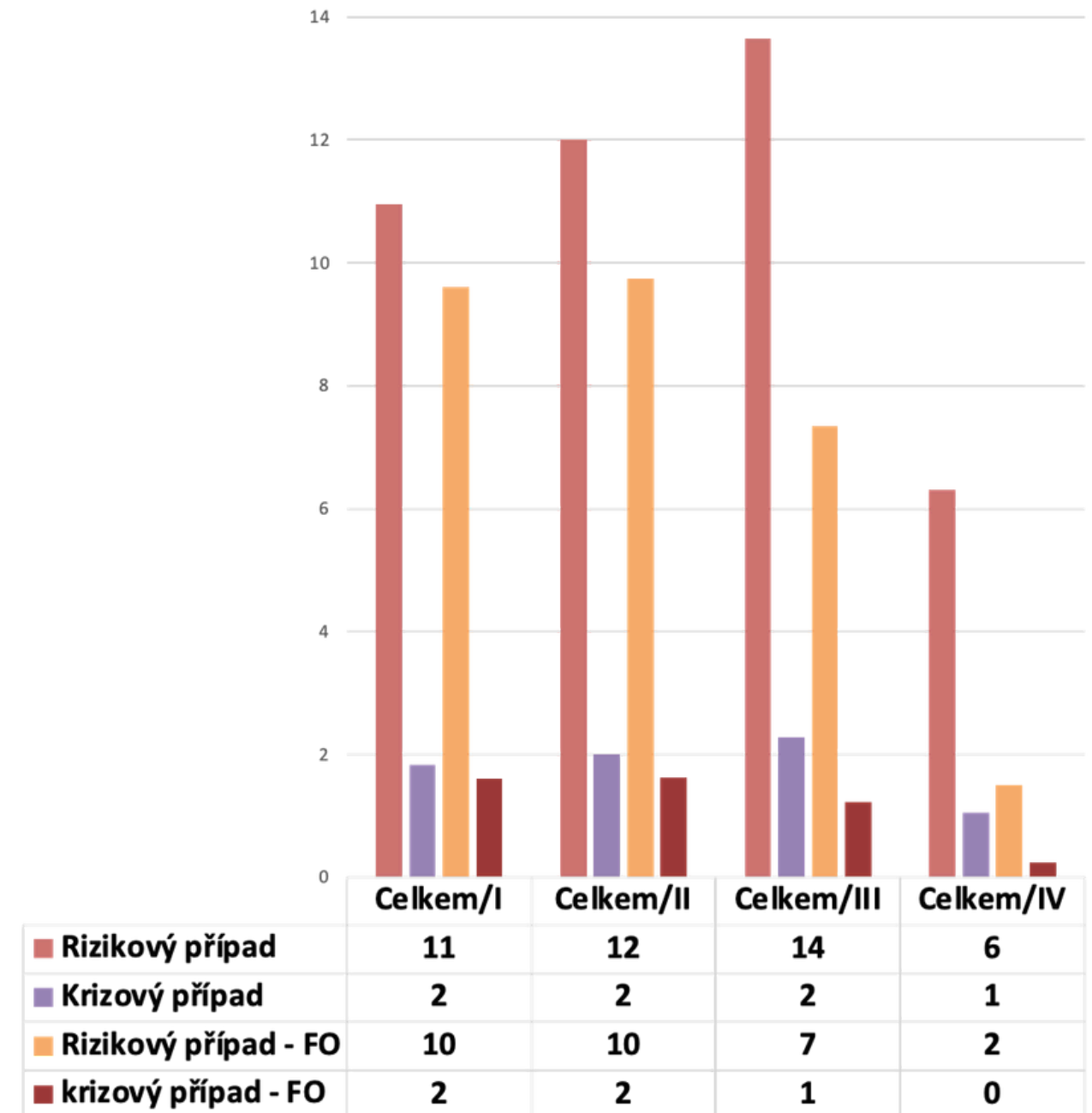
Počet odpečovaných hodin za měsíc - senioři 80+

Hypotetické úvazky pečujících - senioři 80+

Odhad počtu anomálních případů

Příklad – jak vše „klape“ až na to finále...

ORP JE OPRAVDU VZORNÝM PŘÍKLADEM, JAK SE TO MÁ DĚLAT, **KDYŽ TO „KLAPE“**
ALE CO SE DĚJE, **KDYŽ TO „NEKLAPE“**

Doporučení:

- **Provést analýzu tzv. „věčných/neřešitelných“ případů**
 - například: Analýza klientely sociálních pracovníků na obcích v Kraji Vysočina s akcentem na „věčné“ klienty
<https://mpsv.gov.cz/cms/documents/148d8f1d-931c-8aa7-c83c-bd576801f224/Marketa+Dubnov%C3%A1+--+Martin+Jel%C3%ADnek+-+SOC%C3%81LN%C3%8D+PR%C3%81CE+S+V%C4%9A%C4%8CN%C3%9DMI+KLIENTY+NA+OBC%C3%8DCH+V+KRAJI+VYSO%C4%8CINA+jej%C3%AD+mo%C5%BEnosti+a+limity.ppt>
- **Vytvořit v rámci procesu střednědobého plánování Pracovní skupinu zaměřenou na anomální případy**
 - výstupem je pak požadavek na specifické/koordinované procesy v dílčích agendách
- **Etablovat koordinované akční týmy včetně stanovení charakteru řídicí pozice – case managera**
- **Case manager pracuje buď v režimu „extra“ nákladů nebo v rámci své pozice, ovšem vždy legitimně jako lídr řešení**
- **V rámci fondu sociálních služeb vytvořit položku/rozpočet na úhradu nákladů potřebných na řešení situace**
 - (case manager, úhrady speciálních intervencí, zálohování úhrady služeb apod.)
- **Etablovat systém depistážní práce** – v rámci dohody v „Pracovní skupině pro anomální případy“ – přinášet nové poznatky a nová paradigmata

Příklad – jak vše „klape“ až na to finále...

Dostupné bydlení **Plzeň**

ženy Suchých

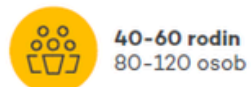
Jiřina:

76 let, starobní důchodkyně, rozvedená

Milena:

46 let, středně těžká mentální retardace, invalidní důchodkyně z mládeži

Výskyt podobných případů:

40-60 rodin
80-120 osob

Nájemní či podnájemní byty v centru i na okraji

Životní milníky:

Jiřina žije s dcerou v podstatě celý život v panelákovém bytě, krátce po narození se rozvedla s otcem Mileny a od té doby se izolují od okolí, nevyužívají sociální služby a nejsou dostatečně informované o možnostech a rizicích. V podstatě se setkávají jen se sestrou Jiřinou, která občas zajde na návštěvu, pomůže se dcerou nebo nákupem. V době hospitalizace Jiřiny se starala o Milenu.

Milena od dětství žije pouze s maminkou, je na její přítomnosti závislá, je samostatně nezaměstnatelná. Má pouze jednu zkušenost s terapeutickou dílnou, kde ale nebyla spokojena, narušovala tak spolupráci a komunikaci klientů ve službě. Proto s ní byla ukončena smlouva.

Zdravotní omezení:

Jiřina má diabetes, vysoký tlak, prodělaný infarkt (polymorbidita). Milena středně těžkou mentální retardací.

Bydlení:

13.500,-

Nájemní byt 2+kk v domě na sídlišti včetně nákladů na energie.

Příjmy/měsíc: 38.200,-

Dávky DP:	SD:	6.800,-
	ID:	7.200,-
Dávky SSP:	PnB:	11.400,-
Dávky péče:	PnP:	12.800,-

Bilance hospodaření:

pozitivní

Drobná úspora v řádu vyšších stovek korun měsíčně a úspora cca 30.000,-.

Co prohlubuje sociální vyloučení:

- Vysoký věk a zdravotní obtíže matky
- Nízký příjem, který neumožňuje hradit nenadálé výdaje
- Absence plánu řešení v případě neschopnosti matky pečovat (hospitalizace, úmrtí)
- Absence podpůrné vztahové sítě
- Neznalost systému pomoci a nedůvěra v sociální služby

Prognóza rizik:

- Neschopnost Mileny vést domácnost a platit bydlení, osamění v domácnosti a ohrožení jejího bezpečí
- Dcera zůstane bez péče a bude muset násilně přejít do pobytové sociální služby
- Nesplacení nájemného v případě výpadku matky (např. při hospitalizaci)

www.plzen.eu

MÍRA RIZIKOVOSTI PERSON

Hluboké extrémní sociální vyloučení s negativní prognózou (transgenerační přenos, koincidence faktorů SV, zásadní překážky pro řešení SV), ev. brzké a závažné poškození zdraví nebo života

- 02 persona cizinci rodina EU
- 04 persona solo bez domova
- 07 persona rodina násilí
- 13 persona závislí partneři
- 14 persona solo závislý
- 15 persona rodina doplněná

Extrémní sociální vyloučení je aktuální, progrese vyloučení má naději na zastavení.

- 01 persona solo cizinec
- 03 persona cizinci azylanti
- 05 persona solo senior
- 06 persona rodina mnohočetná
- 08 pěstounská babička
- 09 persona solo matka s dětmi
- 11 persona matka s dospělou dcerou – závislost
- 19 persona pečující seniorka MP

Extrémní sociální vyloučení hrozí, může se projevit s rozvojem rizikového faktoru (rozvoj onemocnění, ztráta nebo snížení příjmu, výpověď z bytu apod.)

- 10 persona rodina se závislým blízkým
- 12 persona slušná rodina domácí násilí
- 16 persona rodina zchudlá
- 17 persona solo matka pracující
- 18 persona pečující matka dítě aut

Kolik třešní, tolik višní?

Platí pokud víme/známe:

- Hrací pole a pravidla řešení pro standardní případy
- Rozsah a obsah anomálií
- Kompetenční strukturu pro standardní případy
- Kompetenční strukturu pro anomální případy

**Každý ANOMÁLNÍ případ (pokud je řešen) –
stává se následně STANDARDEM**

Martin Žárský, sociální pracovník

info@martin-zarsky.cz

O
T
Á
Z
K
Y

DĚKUJI ZA POZORNOST

10. 6. 2026
Praha

Staň se vytrvalcem pro ty nejstarší z nás

Péče o seniory je maraton - proto hledáme ty, kteří v tom budou dlouhodobě s námi.

Přidej se a staň se, prosím, pravidelným dárcem.

Svojí vytrvalostí zlepšíš životy konkrétních lidí ve stáří i kondici péče o seniory v ČR.

Děkujeme!

www.darekprosueryder.cz

